MAHARASHTRA ADMINISTRATIVE TRIBUNAL

NAGPUR BENCH NAGPUR

ORIGINAL APPLICATION NO. 707/2022 (S.B.)

Dr. Dilip Sahebrao Gadhave,
Age 60 years, Occupation Retired,
R/o Vijay Datta Apartment,
Behind Computer Circle, Rathi Nagar,
Amravati, Tq. Dist. Amravati – 444 603.

Applicant.

Versus

1) The State of Maharashtra,
Through it's Secretary,
Department of Animal Husbandry
Dairy Development & Fisheries,
Mantralaya, Mumbai.

2) The Commissioner,
Animal Husbandry (M.S.)
Aundh Road, Opp. Spicer College Road,
Aundh, Pune- 441 067.

3) Joint Commissioner,
Animal Husbandry, Amravati Region
Behind Prabhat Takies, Amravati
Dist. Amravati.

4) District Deputy Commissioner,
Animal Husbandry, Washim
Dist. Washim.

5) Assistant Commissioner,
Animal Hubandry
Tq. Mini Veterinary Polyclinic Mangrul Pir,
Tq. Manrul Pir, Dist. Washim.

Respondents

Shri D.P.Dapurkar, the ld. Advocate for the applicant.
Shri S.A.Sainis, the ld. P.O. for the respondents.

Coram :- **Hon'ble Shri M.A.Lovekar, Member (J).**

JUDGMENT

Judgment is reserved on 16th Oct., 2023.
Judgment is pronounced on 30th Oct., 2023.

Heard Shri D.P.Dapurkar, ld. counsel for the applicant and Shri S.A.Sainis, ld. P.O. for the Respondents.

2. Case of the applicant is as follows. The applicant retired on superannuation on 31.07.2019. His retiral benefits were not released in time. By representation dated 05.01.2021 (A-4) he claimed interest on delayed payment. In O.A.No.95/2021 this Tribunal directed the respondents to decide representation dated 05.01.2021 within four months. By the impugned communication dated 13.05.2022 (A-6) claim of the applicant was rejected by observing as follows:-

> महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तीवेतन) नियम, १९८२ मधील तरतुदींन्वये सेवानिवृत्ती विषयक कागदपत्रे विहित मुदतीत सादर करणेकामी डॉ. गाढवे यांचे स्तरावरून प्रथमतः विलंब झाला असल्याचे स्पष्ट होत आहे. तसेच तद्नंतर आवश्यक प्रक्रिया पार पाडून डॉ. गाढवे यांना सेवानिवृत्तीविषयक लाभ मिळण्यास कोरोना महामारी संसर्ग, त्यामुळे कार्यालयातील मर्यादीत उपस्थिती यास्तव अपुरे

मनुष्यबळ, मा. महालेखाकार यांचे मंजुरी आदेश उशिराने प्राप्त होणे व त्यानंतर कोषागार कार्यालयाचे आक्षेपांचे निराकरण करुन देयक पारीत होणे इतर कारणामुळे डॉ. गाढवे यांना सेवानिवृत्तीविषयक लाभ मिळण्यास विलंब झाल्याचे दिसुन येते. सबब प्राकृतीक नियमानुसार डॉ. दिलीप गाढवे यांना व्याज देय होत नाही.

These observations cannot be reconciled with communication dated 26.12.2020 (A-11) which called explanation as follows:-

2. डॉ. दिलीप गाढवे हे दि. 31.07.2019 रोजी सेवानिवृत्त झालेले असताना आपले कार्यालयामार्फत -वि. 27.11.2019 रोजी म्हणजेच जवळपास चार महिने विलंबाने सेवानिवृत्ती प्रकरण मा. महालेखापाल, नागपूर यांना सादर करण्यात आले आहे. वास्तविक पाहता महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तीवेतन) 1982 मधील नियम 120 ते 123 च्या तरतुदीनुसार निवृत्तीवेतन विषयक कागदपत्रांची पूर्तता करून सेवानिवृत्तीच्या तारखेपूर्वी सहा महिन्यांच्या आत परिपूर्ण सेवानिवृत्ती वेतन प्रकरण मा. महालेखापाल यांचे कार्यालयाकडे ऑनलाईन पाठविणे आवश्यक असताना आपले कार्यालयाने ऐवढ्या विलंबाने सेवानिवृत्ती प्रकरण मा. महालेखापाल यांचे कार्यालयास सादर करण्याचे प्रयोजन काय? याबाबत सविस्तर समर्पक खुलासा पृष्ठदार्थ कागदपत्रासह सादर करावा.

3. मा. महालेखापाल कार्यालयाकडून श्री. गाढवे यांचे प्रकरण दि. 28.01.2020 रोजी मंजुर होऊन आल्यानंतर सहा महिन्यानंतर कोषागार व उपकोषागार कार्यालयात सेवा उपदानाचे देयक सादर करण्याचे प्रयोजन काय? सदरचे देयक पारित झाल्याचा कोषागार क्रमांक व दिनांकासह सविस्तर खुलासा पृष्ठ्यार्थ कागदपत्रासह सादर करावा.

4. अंशराशीकरणाचे देयक उपकोषागार, मंगरूळपीर कार्यालयामार्फत अदा केले बाबत नमुद केलेले आहे. तथापि आपले कार्यालयाने मा. महालेखापाल कार्यालयाकडून निवृत्तीवेतन प्रदान आदेश प्राप्त झाल्यानंतर निवृत्तीवेतन धारकाचे ओळख पडताळणीसाठी नमना-अ, ब व नमुना-42-अ ऑनलाईन पध्दतीने अपलोड केल्याबाबतची कार्यवाहीबाबतची व मुळ कागदपत्रे कोषागार

कार्यालयास विहित वेळेत सादर केली होती किंवा कसे? केले असल्यास तसा पृष्ठ्यार्थ कागदपत्रासह अहवाल सादर करण्यात यावा.

5. डॉ. दिलीप एस. गाढवे, सेवानिवृत्त सहाय्यक आयुक्त पशुसंवर्धन हे सेवानिवृत्त झालेल्या दिनांका पासून ते मा. न्यायाधिकरणाकडे अर्ज दाखल केल्यापर्यंत त्यांनी आपल्या कार्यालयाकडे निवृत्तीवेतन विषयक लाभ मिळणेबाबत सादर केलेल्या अर्जांचे अनुषंगाने आपल्या कार्यालयाने कार्यवाहीबाबतचा घटनाक्रम सविस्तर पृष्ठ्यार्थ कागदपत्रासह अहवाल सादर करण्यात यावा I

The impugned order cannot be reconciled with G.R. dated 09.09.2019 (A-8) either which lays down following guidelines:-

३. उपरोक्त बाबीस अनुसरुन सर्व प्रशासकीय विभाग, विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख यांना खालीलप्रमाणे पुनश्च सूचना देण्यात येत आहेत:-

· महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तीवेतन) नियम, १९८२, नियम ११८ च्या तरतूदीनुसार प्रत्येक विभाग / कार्यालय प्रमुखाने दर सहा महिन्यांनी म्हणजेच दरवर्षी १ जानेवारी व १ जुलै रोजी, त्या तारखेपासून पुढील २४ ते ३० महिन्यांमध्ये सेवानिवृत्त होणाऱ्या सर्व शासकीय कर्मचाऱ्यांची यादी तयार करुन ती संबंधित महालेखापाल कार्यालयाकडे ३१ जानेवारी किंवा ३१ जुलै पर्यंत पोहचेल अशा बेताने पाठविणे आवश्यक आहे. शिवाय नियत वयमानाव्यतिरिक्त इतर कारणास्तव सेवानिवृत्त होणाऱ्या शासकीय कर्मचाऱ्यांच्याबाबतीत अशा सेवानिवृत्तीबद्दल माहिती प्राप्त होताच ती संबंधित महालेखापालांना यथाशिघ्र पाठविण्यात यावी.

·महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तीवेतन) नियम, १९८२ नियम १२०च्या तरतूदींनुसार निवृत्तीवेतन विषयक कागदपत्रे तयार करण्याच्या कार्यवाही सेवानिवृत्तीच्या तारखेच्या दोन वर्षे अगोदर सुरुवात करणे, निवृत्तीवेतनविषयक कागदपत्रे पूर्ण करताना उपरोक्त नियमावलीच्या नियम १२१ च्या तरतूदीनुसार सेवेची पडताळणी करणे, सेवापुस्तकातील उणीवा भरून काढणे, सेवानिवृत्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांकडून आवश्यक ती माहिती विहीत नमुन्यात भरुन घेणे इत्यादीबाबतची पूर्तता करून, कार्यालय प्रमुखाने परिपूर्ण कागदपत्रे उपरोक्त नियमावलीच्या नियम १२२ व १२३ च्या तरतूदीनुसार शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या सेवानिवृत्तीच्या तारखेपूर्वी सहा महिन्यांच्या आत संबधित महालेखापालांकडे ऑनलाईन पाठविणे आवश्यक आहे.

·निवृत्तीवेतन विषयक कागदपत्रे वरील तरतूदीनुसार विहीत कालावधीत महालेखापालांकडे सादर केली जात नाहीत अथवा ती अपूर्ण असतात. काही प्रकरणे त्रुटी असल्यामुळे महालेखापाल यांच्या कार्यालयाकडून आक्षेप घेऊन ती संबंधित विभाग/ कार्यालय यांना परत पाठविण्यात येतात. अशा महालेखापाल कार्यालयाकडून उपस्थित झालेल्या आक्षेपांची पूर्तता संबंधित कार्यालय प्रमुखाने १५ दिवसात होईल याची दक्षता घ्यावी.

·वित्त विभागाच्या संदर्भ क्रमांक ३ येथील दिनांक ०२ जुलै २०१५ च्या शासन निर्णयानुसार कार्यालय प्रमुखाने सेवा निवृत्त कर्मचाऱ्यांची निवृत्तीवेतन प्रकरणे महालेखापाल कार्यालयास ऑनलाईन पद्धतीने सादर करणे अनिवार्य आहे.

·वित्त विभागाच्या संदर्भ क्रमांक ४ येथील दि.३० डिसेंबर, २०१५ च्या शासन निर्णयानुसार कार्यालय प्रमुखाने, महालेखापाल कार्यालयाकडून निवृत्तीवेतन प्रदान आदेश प्राप्त झाल्यानंतर निवृत्तीवेतनधारकांचे ओळख पडताळणीसाठी आवश्यक असणारे फॉर्म नमुना 'अ' व नमुना 'ब' व नमुना -४२-अ' ऑनलाईन पद्धतीने अपलोड करण्यात यावे. तसेच मूळ कागदपत्रे कोषागार कार्यालयास विहीत वेळेत पाठविणे आवश्यक आहे.

·शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या सेवानिवृत्तीच्या तारखेच्या सहा महिने अगोदर संबंधित महालेखापालांच्या कार्यालयाकडे पाठविले जातील याबाबतीत सर्वतोपरी दक्षता घ्यावी.

४. शासनाच्या वरील आदेशांचे काटेकोरपणे पालन न केल्यामुळे विलंब झाल्याचे निदर्शनास आले तर विलंबास जबाबदार असणारे संबंधित अधिकारी / विभाग प्रमुख / कार्यालय प्रमुख यांचेविरुध्द शिस्तभंगाची कार्यवाही करण्यात येइल. तसेच "निवृत्तीवेतनाची प्रकरणे निकालात काढण्यास अक्षम्य दिरंगाई झाल्याने व्याजापोटी शासनास आर्थिक झळ बसण्यास जबाबदार आहेत." अशा प्रकारची नोंद संबधीतांच्या गोपनीय अहवालात घेण्यात यावी.

५. सर्व विभाग / कार्यालय प्रमुखांनी उपरोल्लिखित परिपत्रकान्वये देण्यात आलेल्या सूचनांचे काटेकोरपणे पालन केले जाईल, याबाबत आवश्यक दक्षता घ्यावी. अशी प्रकरणे प्रलंबित राहिल्यास या संबंधातील सर्वोतपरी जबाबदारी विभाग/कार्यालय प्रमुखाची राहील असे पुनक्ष त्यांच्या निर्दशनास आणून देण्यात येत आहे.

Hence, this Original Application.

3. There cannot be any dispute as to when different components of retiral benefits became due and when actual payments were made. The applicant retired on 31.07.2019. The applicant received amounts of pension, gratuity and commutation on 31.07.2020, 22.07.2020 and 17.06.2022, respectively.

4. Stand of the respondents is as follows:-

> It is submitted that, as per Maharashtra Civil Services (Pension) Rule 1982 rule no 121 (C) the applicant must submit form no. 5 and other pension papers to competent authority prior to 08 months before the date of retirement. However it is revealed that applicant submitted pension papers nomination and Form No. 5 to DDCAH Washim on 27/08/2019 & 11/10/2019 respectively after two months from his date of retirement. It is further submitted that, being a head of Office and Class-I officer, he must know this rule. However, he failed to submit his pension papers prior to 8 months before the date of retirement.

5. Thus, the only issue is who was responsible for delay. A conjoint consideration of elaborate guidelines contained in G.R. dated 09.09.2019 and explanation sought on various points through communication (A-11) leads to the conclusion that the respondents were responsible for delay. In support of this conclusion reliance may be placed on following observations of this Bench in judgment dated 13.07.2023 passed in O.A. No. 755/2022 :-

Hon'ble Supreme Court in the case of **State of Uttar Pradesh & Ors. Vs. Dhirendra Pal Singh, (2017) 1 SCC (L&S) 79** has held that "*Pension and gratuity are no longer any bounty to be distributed by the Government to its employees on the retirement but are valuable rights in their hands, and any culpable delay in disbursement thereof must be visited with the penalty of payment of interest.*"

There is no dispute that the respondents have not paid pensionary benefits within time. As per the submission of respondents there was delay caused due to pandemic Covid-19. It is pertinent to note that due to pandemic Government office was not closed. It was the duty of the department to submit pension papers within six months before retirement. The applicant retired on 31.07.2019, that time there was no pandemic. In our country, pandemic situation started in the month of February/March-2020. Therefore, it appears that the claim of the respondents regarding delay on the ground of Pandemic situation cannot be a ground. As per the Judgement of Hon'ble Supreme Court, if there is any delay for payment of pension and pensionary benefits then the retired employee is entitled to get interest.

Hence, this order:-

O R D E R

The O.A. is allowed in the following terms:-

The applicant is held entitled to get interest for delayed receipt of retiral benefits, as per Rules 129-A and 129-B of the Maharashtra Civil Services (Pension) Rules, 1982. Interest thus calculated shall be paid **within three months from today.**

Member (J)

Dated :- 30/10/2023
aps

I affirm that the contents of the PDF file order are word to word same as per original Judgment.

Name of Steno	:	Akhilesh Parasnath Srivastava.
Court Name	:	Court of Hon'ble Member (J).
Judgment signed on and pronounced on	:	30/10/2023
Uploaded on	:	31/10/2023